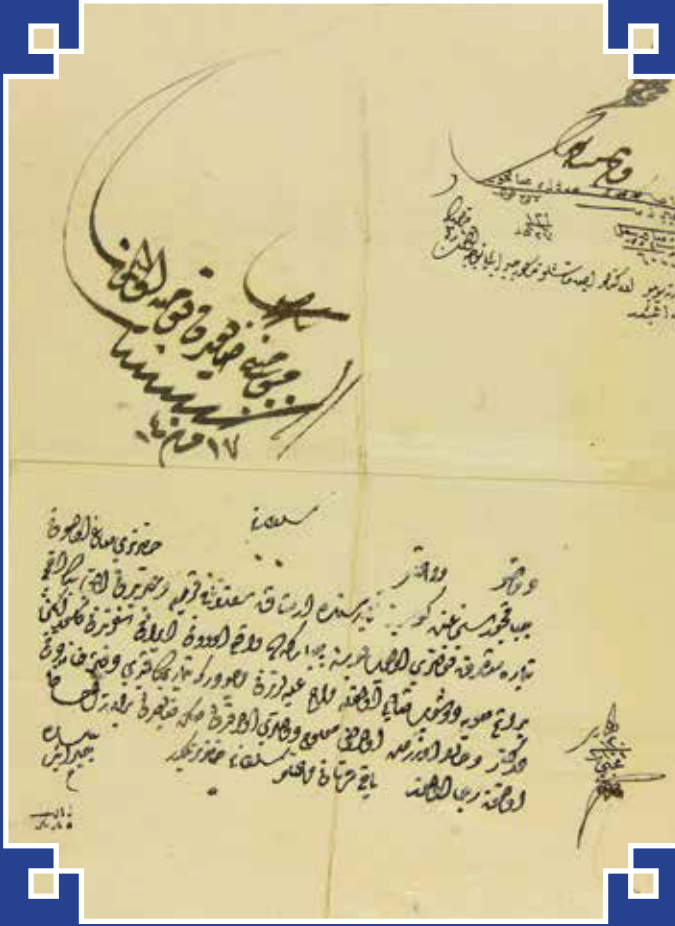

BİNGÖL ARAŞTIRMALARI DERGİSİ THE JOURNAL OF BINGOL STUDIES

BİNGÖL ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
THE JOURNAL OF BINGOL STUDIES

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Yıl / Year: 3 Cilt / Volume: 3 Sayı / Issue: 2
Ocak / January 2017

BİNGÖL ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
THE JOURNAL OF BINGOL STUDIES

Yıl / Year: 3 Cilt / Volume: 3 Sayı / Issue: 2
Ocak / January 2017

Onursal Editör / Honorary Editor
Prof.Dr. İbrahim ÇAPAK

Editör / Editor
Prof.Dr. Orhan BAŞARAN

Editör Yrd. / Co-Editor
Prof.Dr. Abdulkaki ÇETİN – Yrd.Doç.Dr. Ömer TOKUŞ – Yrd.Doç.Dr. İsmail NARİN

Sayı Editörü / Editor of Issue
Yrd.Doç.Dr. Ömer TOKUŞ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Responsible Editor
Müslim AYYILDIZ

Tanıtım ve Halkla İlişkiler Müdürü / Advertising and Public Relations Manager
M. Emin YETİŞİR

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof.Dr. Abdullah BAYRAM (Nişantaşı Ünv.), Prof.Dr. Hüseyin Hüsnü GÜNDÜZ (İstanbul Yeni Yüzyıl Ünv.),
Prof.Dr. İbrahim ÇAPAK (İstanbul Ünv./ Bingöl Ünv.), Prof.Dr. Mehmet BARCA (Ankara Sosyal Bilimler Ünv.),
Prof.Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Ünv.),
Doç.Dr. Abdulmuttalip ARPA (İstanbul Sabahattin Zaim Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Abdulkhakim BEKİ (İstanbul Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Bilal BAĞIŞ (Bingöl Ünv.), Yrd.Doç.Dr. İsmail NARİN (Bingöl Ünv.),
Dr. Adil BOR (DİB Haseki Eğitim Merkezi).

Danışma Kurulu / Advisory Board

Prof.Dr. Abdulkaki ÇETİN (Bingöl Ünv.), Prof.Dr. Abdullah ÇELİK (Harran Ünv.),
Prof.Dr. Abdullah DİKEN (Konya Necmettin Erbakan Ünv.), Prof.Dr. Ahmet GÜRBÜZ (Bingöl Ünv.),
Prof.Dr. Cemalettin ERDEMCİ (Siirt Ünv.), Prof.Dr. Eşref TAŞ (Siirt Ünv.),
Prof.Dr. Gıyasettin ARSLAN (Fırat Ünv.), Prof.Dr. H. İbrahim BULUT (İstanbul Ünv.),
Prof.Dr. Hikmet TAN (Bingöl Ünv.), Prof.Dr. Hüseyin HANSU (İstanbul Ünv.),
Prof.Dr. İbrahim ÇAPAK (İstanbul Ünv./ Bingöl Ünv.), Prof.Dr. Mehmet BARCA (Ankara Sosyal Bilimler Ünv.),
Prof.Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (İstanbul Ünv.), Prof.Dr. Muhsin HALİS (Sakarya Ünv.),
Prof.Dr. Nazım HASIRCI (Dicle Ünv.), Prof.Dr. Orhan BAŞARAN (Bingöl Ünv.),
Prof.Dr. Ramazan SOLMAZ (Bingöl Ünv.), Prof.Dr. Sahip BEROJE (Van Yüzüncü Yıl Ünv.),
Prof.Dr. Yılmaz BİNGÖL (Yıldırım Beyazıt Ünv.), Doç.Dr. Abdulkhakim KOÇIN (TBMM),
Doç.Dr. Abdullah TAŞKESEN (Sakarya Ünv./ Bingöl Ünv.), Doç.Dr. Abdunısır SÜT (Bingöl Ünv.),
Doç.Dr. Enver ARPA (Ankara Sosyal Bilimler Ünv.), Doç.Dr. Metin YİĞİT (Dicle Ünv.),
Doç.Dr. Mustafa KIRKIZ (Bingöl Ünv.), Doç.Dr. Nusrettin BOLELLİ (Bingöl Ünv.),
Doç.Dr. Vehbi TÜREL (Bingöl Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Ahmet KAYINTU (Bingöl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Bilal BAĞIŞ (Bingöl Ünv.), Yrd.Doç.Dr. İsmail NARİN (Bingöl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Muhittin ÖZDEMİR (Bingöl Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Ömer TOKUŞ (Bingöl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Sezay KÜÇÜK (Sakarya Ünv.), Abdullah DEMİR (BOA).

Sayı Hakemleri / Referee Board of This Issue

Prof.Dr. Yüksel ARSLANTAŞ (Fırat Ünv.), Doç.Dr. Adem BAYAR (Amasya Ünv.),
Doç.Dr. Cihat YAŞAROĞLU (Bingöl Ünv.), Doç.Dr. Hamza ALTIN (Bingöl Ünv.),
Doç.Dr. Mehmet Ali YILDIRIM (Kilis 7 Aralık Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Abdülaziz KARDAS (Van Yüzüncü Yıl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Ahmet GÖKÇEN (Muş Alparslan Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Bedreddin BASUGUY (Bingöl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Ebru ÇOBAN (Bingöl Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Erkan AVŞAR (Van Yüzüncü Yıl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Mehmet Emin BARS (Bingöl Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Mehmet KAYA (Bingöl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Mustafa GÜNERİGÖK (Muş Alparslan Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Naim DÖNER (Bingöl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Nevzat KELEŞ (Bingöl Ünv.), Yrd.Doç.Dr. Sırrı TİRYAKİ (Bingöl Ünv.),
Yrd.Doç.Dr. Yusuf AYDOĞDU (Bingöl Ünv.).

Bingöl Araştırmaları Dergisi, yılda iki sayı olarak yayımlanan ulusal hakemli bir dergidir. Yazılarının bilimsel ve hukukî sorumluluğu yazarlarına aittir. Yayımlanan yazıların bütün yayın hakları yayıncı kuruluşa ait olup, izinsiz, kısmen veya tamamen basılamaz, çoğaltılamaz ve elektronik ortama aktarılamaz.

Bu dergi, Bingöl Üniversitesi Bingöl Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin ilmi katkısı ve Bingöl Belediye Başkanlığı'nın desteğiyle yayımlanmaktadır.

ISSN: 1309-369X

Dizgi ve İçdüzen: Ankara Dizgi Evi

Baskı: TDV Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi

Birinci Basım: Aralık 2017

Derginin Yönetim Yeri

İstiklal Mah. Mithat Paşa Cad. Ağaoglu Pasajı No:9 Kat 1/4 Ümraniye/İstanbul

e-posta: bingoldergisi@hotmail.com

İÇİNDEKİLER

TAKDİM /Yücel BARAKAZI	5
EDİTÖRDEN /Orhan BAŞARAN	7
SAYI EDİTÖRÜNDEN /Ömer Tokuş	9
Serkan ERDOĞAN	
ÇİVİ YAZILI KAYNAKLARA GÖRE ZUHMA – SUHME – SUHNE/İ	11
Ferhat APUHAN	
KIBRIS MESELESİ VE BİNGÖLLÜ KIBRIS GAZİLERİ'NİN NAZARIYLA 1974 KIBRIS BARIŞ HAREKÂTI -II-	23
Nebi BUTASIM	
BİNGÖL SOLHAN İLÇESİ BOZKANAT KÖYÜ'NDE BULUNAN TARİHİ KUR'AN-I KERİM YAZMASI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	53
Yılmaz IRMAK	
BİNGÖL'DE NAZAR İNANCI VE UYGULAMALARI	65
Erol YILMAZ	
TARİHSEL SÜREÇTE BİNGÖL YEREL BASINI VE İŞLENEN BENZER PROBLEMLERE DAİR BAZI TESPİTLER (1983-2016)	79
Ebru ÇOBAN	
YEREL BASINA GÖRE 1960-1985 YILLARI ARASINDA BİNGÖL'DE YEREL SEÇİMLER	97
Besime BİLMEZ-Suna TARKOÇİN	
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN DEĞERLER EĞİTİMİNE YÖNELİK ALGILARININ İNCELENMESİ (BİNGÖL İLİ ÖRNEĞİ)	113

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN DEĞERLER EĞİTİMİNE YÖNELİK ALGILARININ İNCELENMESİ (BİNGÖL İLİ ÖRNEĞİ)*

Besime BİLMEZ**

Suna TARKOÇİN***

Özet

Bu araştırmanın amacı; okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitimine yönelik algılarını inceleyip ortaya koymaktır. Bu araştırmanın çalışma grubunu Bingöl il merkezinde bulunan Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 75 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın temel dayanağı olan veriler araştırmacı tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" ve Yaşaroğlu (2014) tarafından geliştirilen 22 maddeden oluşan "Değerler Eğitimi Tutum Ölçeği" aracılığıyla toplanmıştır. Yapılan bu çalışma tarama modelinde olup betimsel bir nitelik taşımaktadır. Çalışmanın sonuçlarına göre okul öncesi öğretmenlerin değerler eğitimine yönelik görüşleri genel olarak olumlu, değerler eğitimi çocukların gelecekları için önemli buldukları sonucunu ortaya koymaktadır. Değerler eğitimi tutum ölçeğinden aldıkları puanlar cinsiyete, yaşa, mesleki kідeme, eğitim durumlarına ve değerler eğitimi dersi alıp almama durumlarına göre farklılaşmamaktadır. Değerler eğitimi tutum ölçeğinden aldıkları puanlar sınıflarında değerler eğitimine yer verme durumlarına göre farklılaşmaktadır. Bu duruma göre sınıflarında değerler eğitimine yönelik eğitim-öğretim faaliyetini uygulayan öğretmenler, bu değerlere yer vermeyen öğretmenlere göre, değerlere daha fazla önem verdikleri sonucuna ulaşmıştır.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, okul öncesi eğitim, değer

INVESTIGATION OF THE ATTITUDES OF PRESCHOOL TEACHERS TOWARDS THE VALUES EDUCATION (SAMPLE OF BINGOL)

Abstract

The purpose of this research is to investigate and demonstrate the attitudes of preschool teachers towards the values education. The study group of this research consists of 75 preschool teachers who

* Bu araştırma 11-14 Mayıs 2017'de IV. Uluslararası Avrasya Eğitim Araştırmaları Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Öğr.Gör., Bingöl Üniversitesi Genç Meslek Yüksek Okulu (meral_bilmez@hotmail.com).

*** Öğr.Gör., Bingöl Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu (sunatarkocin@bingol.edu.tr).

are working either state or private preschools (which are part of national education directorate) in Bingöl. Underlying data of there search has been collected by researchers using their own 'personal information form' and Yaşaroğlu's 'Values Education attitude scale' (2014) which consists of 25 items. This study is a screening model and of a descriptive nature. According to the results of the study, attitudes of preschool teachers towards values education were 'positive'. These results reveal that preschool teachers find values education as 'important' for children's future. The scores of attitude from 'Values Education attitude scale' have not differentiated neither by preschool teacher's gender, age, seniority in work life, education level nor by their status of taking 'values education course'. However, scores of attitude from 'Values Education attitude scale' have differentiated depending on whether preschool teachers have lectured on 'values education' in their classes or not. According to this, the results say that the preschool teachers who have lectured on 'values education' in their classes gave more importance to the values than the preschool teachers who have not lectured on 'values education' in their classes.

Keywords: Values education, preschool education, values

Giriş

Çocukluk dönemi yeni kavramların çocuklara kazandırılmasında en güçlü ve kritik yıllardır (Witt ve Kimple, 2008), bu yüzden bu kritik dönemde çocuğu tanımak, yeteneklerini keşfederek bilinçli yardımda bulunmak eğitimcilerin en önemli görevlerinden biridir (Tarkoçin, Berktaş ve Balat, 2013). Değerlerin (Rokeach, 1973; Çağdaş ve Seçer, 2005) eğitim yoluyla kazanılması, çocukta yanlış gelişmiş bir değeri başka bir değerle değiştirmenin yeni bir değer kazandırmaktan daha zor olduğu düşüncesi dikkate alındığında (Baloğlu ve Balgalmış, 2005; Feather, 1988) büyük bir önem arz etmektedir (akt. Şirin ve ark., 2016). Değerlerin hem kişisel hem de kişilerarası ilişkiler üzerindeki etkililiğine bağlı olarak, değerler eğitimi eğitimde önemli bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır (Üstün ve Yılmaz, 2016). Çocuklar, değerlere ilişkin bilgileri yaşamları boyunca öğrenmektedirler ancak ilk bilgiler erken dönemde kazanılmaya başlanmaktadır (Balat ve Dağal, 2006).

Değer aktarımı bireylere eğitim yoluyla bir süreç içerisinde yapılır (Sarı, 2007). Üzerinde ayrıntılı bir şekilde düşünülmesi gereken ve tesadüflere bırakılmaması gereken bir alandır değer öğretimi (Kolaç, 2010). Bir toplumun geleceği doğru değerlerle donatılmış bireylere bağlı olduğundan, doğru de-

ğerler kazanmış bireyler yetiştirmek için de kasıtlı ve bilinçli uygulamalara ihtiyaç vardır (Katılmış, 2010; Türk ve Nalçacı, 2011;Şahin 2016).

Eğitimciler, istendik davranışları öğrencilerinde oluşturmada ilk sorumlulardır (Başaran, 1996; Tekin ve Üstün, 2008; Üstün, 2007). Eğitimcilerin değerler eğitimindeki başarıları onların değerler eğitimiyle ilgili tutumuyla bağlantılıdır. Değerler eğitimi ile ilgili faaliyetleri etkili bir şekilde kullanan eğitimci bu konuyu önemseydiğini göstermektedir. Ters durumda isteyerek değil zorunluluk olarak devam edeceği söylenebilir (Ergin, 2004; akt. Yaşaroğlu, 2014). Thornberg (2008)'in "Değerler eğitiminde mesleki bilgi eksikliği" isimli çalışmasında öğretmenler değerler eğitiminin, tepki olarak sorun meydana çıktığında uygulandığı ve plansız olduğu, öğrencilerin okul içindeki davranışlarına odaklanıp, sadece günlük okul yaşamına sokulduğu ve kısmen ya da çoğunun bilinçsizce yapıldığı şeklinde görüş belirtmişlerdir. Değerler eğitiminde amaç bireyleri yetiştirip daha iyi ve daha eğitilmiş bir toplum oluşturmaktır (Ulusoy ve Arslan, 2014:7). Değerler eğitimi yürütecek olan öğretmenler olaya sistematik bir şekilde yaklaşmalı ve bir plan dahilinde değerler eğitimi yürütmelidirler. Öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimde nitelikli olarak yetişmeleri oldukça önemlidir (Bayar, 2014a; Bayar, 2014b; Bayar, Üstün, Bayar, 2016). "Olumlu ve etkin bir öğrenme için, öğrenme ortamı bileşenlerinin de etkili ve uyumlu olması gerekmektedir" (Aslan ve Görgeç, 2015).Vurgulanması gereken önemli noktalardan biri, öğretmenlerin okul içinde ve dışında çocuklara değerleri doğru kazandıracak formal ve informal uygulamaları yapmaları önemli olmaktadır. Bu doğrultuda değerler eğitimi konusunda donanımlı eğitimcilerin yetiştirecekleri bireylerde bu değerler doğrultusunda yetişmiş vatandaşlar olacaklardır. Bu anlamda değerlerin bireylere kazandırılmasında eğitimciler önemli rol oynamaktadır (Pekdoğan ve Bayar, 2016; Yıldırım, 2009).

İlgili alan yazın incelendiğinde değerler eğitimine yönelik çok sayıda araştırmaya rastlanmaktadır. Bunlar içinde öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin değerler eğitimine ilişkin görüşlerinin ve tutumlarının belirlenmesine yönelik araştırmalara (Yağan-Güder & Yıldırım, 2014; Yaşaroğlu,2014; Yazar & Erkuş, 2013;Üner,2011; Yuvacı vd., 2013; Oğuz, 2012) rastlanmaktadır.

Okul öncesi dönemde temel değerler olduğu için değerler eğitimi sistemli bir şekilde verilmesi önemli konulardan biridir. Değerler eğitiminin küçük yaşlarda verilmesi kadar temel değerler eğitiminin sistemli verilmesi de çok önemlidir (Nesli Türk,2013). Bundan dolayı bu araştırma da okul öncesi öğ-

retmenlerinin değerler eğitimine yönelik tutumlarını belirlenmeyi amaçladığından dolayı önem kazanmaktadır.

Araştırmada aşağıdaki sorulara cevap aranmaktadır;

1. Okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitimine yönelik tutumları mesleki kıdeme göre farklılaşmakta mıdır?
2. Okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitimine yönelik tutumları öğretmenlerin cinsiyetine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitimine yönelik tutumları öğretmenlerin yaşına göre farklılaşmakta mıdır?
4. Okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitimine yönelik tutumları değerler eğitimi ile ilgili ders ya da seminere katılıp-katılmama durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
5. Okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitimine yönelik tutumları derslerinde değerler eğitimine yer verip vermemesine göre farklılaşmakta mıdır?
6. Okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitimine yönelik tutumları öğretmenlerin eğitim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitimine yönelik görüşlerinin "Kişisel Bilgi Formu "ve Yaşaroğlu (2014) tarafından geliştirilen" Değerler Eğitimi Tutum Ölçeği" ile belirlenmeye çalışıldığı betimsel tarama modelinde nicel bir araştırmadır. Basit betimsel araştırma öz-yeterlik, başarı, tutum gibi bir durumu ortaya koyarak, açıklama amacıyla kullanılır (McMillan & Schumacher, 2014). Bu çalışmada değerler eğitimine yönelik durumun açıklanması amaçlandığından çalışmada basit betimsel araştırma modeli tercih edilmiştir.

Örnekleme/Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu Bingöl il Merkezinde bulunan Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmî kurumlarda görev yapan 105 öğretmen arasından çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyen 75 okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma grubunun oluşturulmasında kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme yöntemi araştırmaya hız ve pratiklik kazandırır. Çünkü bu yöntemde araştırmacı,

yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme, çoğu zaman araştırmacının diğer örnekleme yöntemlerini kullanma olanağının bulunmadığı durumlarda kullanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 113).

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın veri toplama aracı öğretmenlerin değerler ve değer kazanımına ilişkin görüşlerini saptamaya yönelik hazırlanmış “Kişisel Bilgi Formu” ve Yaşaroğlu (2014) tarafından geliştirilen “Değerler Eğitimi Tutum Ölçeği” kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formunda okul öncesi öğretmenlerinin cinsiyet, yaş, mezun oldukları bölüm, hizmet yılı, değerler eğitimi ile ilgili ders ya da seminer katılıp-katılmadığı gibi sorulardan oluşmaktadır.

Yaşaroğlu (2014) tarafından geliştirilen “Değerler Eğitimi Tutum Ölçeği” 5-li likert tipinde geliştirilmiş olup 22 maddeden oluşmaktadır. Tek faktörlü yapıya sahip olan ölçeğin toplam varyansın %40.49’unu açıkladığı belirtilmiştir. Bu çalışma için ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik değeri .90 olarak hesaplanmıştır. Bu değer Field’a (2009) göre oldukça güvenilirdir.

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri Bingöl Valiliğinin izni ile 2016-2017 Öğretim Yılında Bingöl İl Milli Eğitim’e bağlı anasınıfı ve anaokullarında görev yapan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmak isteyen öğretmenlere araştırmacı tarafından ulaştırılmış, gerekli açıklamalar yapılarak ölçekler ve kişisel bilgi formu öğretmenlere verilmiştir. Ölçekler ve kişisel bilgi formu uygulandıktan sonra yine araştırmacılar tarafından toplanmıştır. Toplam 105 öğretmenden 83 öğretmen ulaşılmış ve gönüllü olarak 83 öğretmen formları doldurmuştur. Eksik ve yanlış doldurulan 8 tane form araştırmaya dahil edilmemiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmacılar tarafından uygulanan veri toplama araçları değerlendirilmeye alınmış, rastgele ve eksik doldurulan 8 veri toplama aracı değerlendirme dışı bırakılmış ve 75 okul öncesi öğretmenin doldurduğu veri toplama aracı değerlendirmeye alınmıştır. Elde edilen veriler SPSS 16.0 paket programına girilmiş ve analizler yapılmıştır.

Verilerin analizinde, kişisel bilgiler yüzde ve frekans değerleri kullanılmıştır. Ölçekten alınan puanların çeşitli değişkenler açısından farklılığı test

etmede nonparametrik istatistiksel analiz tekniklerinden Mann Whitney U ile Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Araştırmaya Dahil Edilen Katılımcıların Sosyo- Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı (n=75)

Gruplar		Frekans	%
Cinsiyet	Kadın	68	90,7
	Erkek	7	9,3
	Toplam	75	100
Yaş	21-25	18	24
	26-30	27	36
	31-35	20	26,7
	36-40	7	9,3
	41 ve üzeri	3	4
	Toplam	75	100
Kıdem	1-5 yıl	36	48
	6-10 yıl	30	40
	11-15 yıl	7	9
	16 yıl ve üzeri	2	7,3
	Toplam	75	100
Eğitim Durumu	Eğitim Yüksekokulu (2 yıllık)	3	4
	Lisans tamamlama programı	2	2,7
	Eğitim Fakültesi	68	90,7
	Diğer Fakülteler	1	1,3
	Yüksek Lisans	1	1,3
	Toplam	75	100
Değerler Eğitimi Ders/Seminer Alma Durumu	Evet	38	50,7
	Hayır	37	49,3
	Toplam	75	100
Sınıfta Değerler Eğitimi Verme Durumu	Evet	72	96
	Hayır	3	4
	Toplam	75	100
Okulda Verilen Değerler Eğitiminin Önemi	Çok önemli	71	94,7
	Kısmen Önemli	3	4
	Kararsızım	1	1,3
	Toplam	75	100

Tablo 1'de araştırmaya katılan katılımcıların Sosyodemografik özellikleri ve değerler eğitimine yönelik bilgileri verilmektedir. Tabloya göre katılımcıların %90,7'si kadın, %9,3'ü erkektir. Katılımcıların %36'sı 26-30 yaş grubunda iken, %26,7'si 31- 35 yaş grubunda, %24'ü 21-25 yaş grubunda %9,3'ü 36-40 ve %4'ü 41 ve üzeri yaş grubundadır. Katılımcıların mesleki kıdem durumlarına göre bakıldığında ise, %48'inin 1-5 yıl, %40'ının 6-10 yıl, %9'unun 11-15 yıl ve %7,3'ünün 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların eğitim durumlarına göre, %90,7'sinin eğitim fakültesi mezunu olduğu, %4'ünün Eğitim Yüksekokulu (2 yıllık), %2,7'si-

nin Lisans tamamlama programı, %1,3'ünün Diğer Fakülteler ve %1,3'ünün yüksek lisans eğitimine sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların %50,7'si değerler eğitimini eğitimleri sırasında ders olarak ya da seminer olarak aldıklarını ifade ederken, %49,3'ü bu eğitimi almadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %96'sı sınıflarında değerler eğitimine yer verdiklerini belirtmişken, %4'ü değerler eğitimine derslerinde yer vermediklerini belirtmişlerdir. Okulda verilen değerler eğitimini %94,7 öğretmen çok önemli bulurken, %4'ü kısmen önemli olduğunu bulduğunu, %1,3'ü ise kararsız olduklarını belirtmişlerdir.

Tablo 2. Öğretmenlerinin Ölçek Maddelerine Vermiş Oldukları Cevaplar

Md.	Görüşler	X	ss
1.	Değerler Eğitimi çocuklarımızın geleceği için önemlidir	4,89	.31
5	Değerleri yansıtan davranışları takdir ederim	4,79	.58
9	Değerler eğitiminde öğretmenlerin davranışları önem taşımaz	2,56	1,79
13	İnsanları değerler eğitimi konusunda bilgilendirmeye çalışmak gereksizdir	4,67	.78
11	İnsanların değerlere uygun davranışlar sergilemesinden rahatsız olurum	4,81	.69
6	Değerler eğitimi çalışmalarını öğrenci başarısını olumsuz etkiler	1,29	.63
12	Toplumdaki herkes değerler eğitiminde istekli bir şekilde görev almalıdır	4,69	.54
20	Öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerinde değerler eğitimi çalışmalarına yer vermelerine gerek yoktur	4,73	.47
16	Okullarda değerler eğitimine yer verilmesi önemli bir gelişmedir.	4,65	.65
17	Çevremizdeki değerlerin yaşanması ya da yaşanmaması, değerlerin kazanılması açısından önem arz etmez.	4,60	.70
4	Değerler eğitimi, şiddet vb. toplumsal sorunların çözümünde etkili değildir	4,53	.83
15	İnsanların yanlış davranışları değerler eğitimi ile düzeltilemez	4,63	.61
7	Değerler eğitimi ile ilgili etkinlik ve toplantılara katılmak önemlidir	4,37	.88
3	Değerler eğitimi ile ilgili yazılı eserleri okumak isterim	4,59	.62
18	Değerler eğitimi ile ilgili etkinliklere (konferans, seminer vb.) başkaları da davet edilmelidir.	4,48	.66
14	Değerler eğitimi ile ilgili kitap, dergi, film vb. araç-gereçler, başka insanlara da tavsiye edilmelidir.	4,64	.61
2	Değerler eğitimi ile ilgili araç-gereçler (kitap, film vb.) dikkatimi çekmez.	1,45	.83
19	Değerler eğitimi ile ilgili etkinlik ve toplantılara mecbur olduğum için katılmaktayım	4,11	.97
10	Okuldaki bütün derslerde değerler eğitimi etkinliklerine yer verilmelidir	4,07	.89

8	Değerler eğitimi ile ilgili film veya belgesel izlemeyi severim.	4,32	1,05
21	Değerlere uygun yaşamaları için çevremdekileri uyarırım	3,89	.99
22	Değerler eğitimi çalışmalarını için para harcarım	3,69	.96
Genel Ortalama		4,11	

Tablo 2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin Değerler Tutum Ölçeği maddelerine yönelik aritmetik ortalamaları ve standart sapmalarını göstermektedir. Tablo incelendiğinde öğretmenlerin genel ölçek toplamında almış oldukları aritmetik ortalamaların ($\bar{X} = 4,11$) olduğu görülmektedir. Bu durum ise öğretmenlerin genel olarak değerler eğitimine yönelik görüşlerinin “katılıyorum” düzeyinde olduğunu göstermektedir. Ölçekteki maddeler açısından değerlendirildiğinde ise, en yüksek puanı “Değerler eğitimi çocuklarımızın geleceği için önemlidir” maddesi ($\bar{X} = 4,89$) almıştır. En düşük puan ise “Değerler eğitimi öğrenci başarısını olumsuz yönde etkiler” maddesi ($\bar{X} = 1,29$) almıştır.

Tablo 3. Değerler Eğitimi Tutum Ölçeği Puanlarının Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Ortalamaları ve Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	p
DETÖ	Kadın	68	37,42	2544,50	198,50	.47
	Erkek	7	43,64	305,50		

Tablo 3'te öğretmenlerin Değerler Eğitimi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan MannWhitney U testi sonuçları görülmektedir. Tabloya göre öğretmenlerin değerler eğitimi tutum ölçeğinden aldıkları puanlar cinsiyete göre farklılaşmamaktadır ($p > .05$). Ancak erkek öğretmenlerin sıra ortalamaları ($\bar{X} = 43,64$) kadın öğretmenlerin sıra ortalamalarına ($\bar{X} = 37,42$) göre daha yüksek bulunmuştur. Bu da erkek öğretmenlerin değerler eğitimine kadın öğretmenlerden daha fazla önem vermeleri ile açıklanabilir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Değerler Eğitimi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanlara İlişkin Ortalamalar ve Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Yaş	n	Sıralar Ortalaması	x ²	sd	p
DETÖ	21-25	18	44,03	4,88	4	.3
	26-30	27	34,91			
	31-35	20	32,70			
	36-40	7	43,36			
	41 ve üstü	3	52,50			

Tablo 4'te öğretmenlerin yaşlarına göre değerler eğitimi tutum ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları görülmektedir.

Tabloya göre, öğretmenlerin değerler eğitimine yönelik tutumları yaşa göre farklılaşmamaktadır ($p>.05$). Ancak sıra ortalamaları açısından bakıldığında, en yüksek puanı 41 ve üstü yaş grubu öğretmenlerin aldıkları görülmektedir ($X=52,50$). Bu durumda 41 yaş ve üstü öğretmenlerin değerler eğitimine diğer yaş gruplarına oranla daha fazla önem verdiklerini gösterebilir.

Tablo 5. Öğretmenlerin Mesleki Kıdem Durumlarına Göre Değerler Eğitimi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanlara İlişkin Ortalamalar ve Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Kıdem	n	Sıralar Ortalaması	x2	sd	p
DETÖ	1-5 yıl	36	41,82	3,34	3	.34
	6-10 yıl	30	33,20			
	11-15 yıl	7	35,36			
	16 yıl ve üstü	2	50,50			

Tablo 5'te öğretmenlerin mesleki kıdem durumlarına göre değerler eğitimi tutum ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları görülmektedir. Tabloya göre, öğretmenlerin değerler eğitimine yönelik tutumlarını mesleki kıdeme göre farklılaşmamaktadır ($p>.05$). Ancak sıra ortalamaları açısından bakıldığında, en yüksek puanı 16 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin aldıkları görülmektedir ($X=50,50$). Bu durumda 16 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerin değerler eğitimine diğer mesleki kıdem gruplarına oranla daha fazla önem verdiklerini gösterebilir.

Tablo 6. Değerler Eğitimi Tutum Ölçeği Puanlarının Öğretmenlerin Değerler Eğitimi Dersini Alıp Almama Durumlarına Göre Ortalamaları ve Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Dersi alma	n	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	p
DETÖ	Evet	38	39,80	1512,50	634,50	.47
	Hayır	37	36,15	1337,50		

Tablo 6'da öğretmenlerin Değerler Eğitimi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların değerler eğitimi dersini alıp almama durumlarına göre farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan MannWhitney U testi sonuçları görülmektedir. Tabloya göre öğretmenlerin değerler eğitimi tutum ölçeğinden aldıkları puanlar daha önce değerler eğitimi dersini alıp almama durumlarına göre farklılaşmamaktadır ($p>.05$). Ancak değerler eğitimini daha önce alan öğretmenlerin sıra ortalamaları ($X=39,80$), daha önce değerler eğitimi dersi almayan öğretmenlere ($X=36,15$) göre daha yüksektir. Bu durumu, değerler eğitimi dersini daha önce alan öğretmenlerin, dersi almayan öğretmenlere göre daha çok önemsedikleri ile açıklamak mümkündür.

Tablo 7. Değerler Eğitimi Tutum Ölçeği Puanlarının Öğretmenlerin Sınıflarında Değerler Eğitimine Yer Verip Vermeme Durumlarına Göre Ortalamaları ve Mann Whitney U Testi Sonuçları

	Değerlere yer verme	n	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	p
DETÖ	Evet	72	39,01	2808,50	35,50	.04
	Hayır	3	13,83	41,50		

Tablo 7'de öğretmenlerin Değerler Eğitimi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların değerler eğitimine sınıflarında yer verip vermeme durumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan MannWhitney U testi sonuçları görülmektedir. Tabloya göre öğretmenlerin değerler eğitimi tutum ölçeğinden aldıkları puanlar sınıflarında değerler eğitimine yer verme durumlarına göre farklılaşmaktadır ($p < .05$). Bu duruma göre sınıflarında değerler eğitimine yönelik eğitim-öğretim faaliyetini uygulayan öğretmenler, bu değerlere yer vermeyen öğretmenlere göre, değerlere daha fazla önem vermektedirler.

Tablo 8. Öğretmenlerin Eğitim Durumlarına Göre Değerler Eğitimi Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanlara İlişkin Ortalamalar ve Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Eğitim	n	Sıralar Ortalaması	x2	sd	p
DETÖ	Yüksekokul	3	35,17	2,34	4	.67
	L. Tam.	2	38			
	Eğitim F.	68	38,79			
	Diğer F.	1	14			
	Yüksek L.	1	16,50			

Tablo 8'de öğretmenlerin eğitim durumlarına göre değerler eğitimi tutum ölçeğinden aldıkları puanlara ilişkin Kruskal Wallis testi sonuçları görülmektedir. Tabloya göre, öğretmenlerin değerler eğitimine yönelik tutumları eğitim durumlarına göre farklılaşmamaktadır ($p > .05$). Ancak sıra ortalamaları açısından bakıldığında, en yüksek puanı eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin aldıkları görülmektedir ($X=38,79$). Bu durumda eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin değerler eğitimine diğer eğitime sahip öğretmenlere oranla daha fazla önem verdiklerini gösterebilir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Okul öncesi öğretmenlerin genel ölçek toplamında almış oldukları aritmetik ortalamanın ($X=4,11$) olduğu görülmektedir. Bu durum ise öğretmenlerin

genel olarak değerler eğitime yönelik görüşlerinin “katılıyorum” düzeyinde olduğunu göstermektedir. Ölçekteki maddeler açısından değerlendirildiğinde ise, en yüksek puanı “Değerler eğitimi çocuklarımızın geleceği için önemlidir” maddesi ($X = 4,89$) almıştır. En düşük puan ise “Değerler eğitimi öğrenci başarısını olumsuz yönde etkiler” maddesi ($X = 1,29$) almıştır. Yaşaroğlu (2014) Bingöl merkez okullarındaki sınıf öğretmenleri ile yürüttüğü “sınıf öğretmenlerinin değerler eğitime yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi” çalışmasında da benzer sonuçlara ulaşmıştır. Öğretmenlerin değerler eğitime yönelik görüşleri genel olarak olumlu, değerler eğitimi çocukların gelecekleri için önemli buldukları sonucunu ortaya koymaktadır. Benzer bir sonuca Kurtdede Fidan’ın (2013) çalışmasında da rastlanmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen görüşlerine göre değerlere yüklenen anlam, öğrencilerin geleceği ile ilişkilendirilmektedir.

Okul öncesi öğretmenlerin değerler eğitimi tutum ölçeğinden aldıkları puanlar cinsiyete göre farklılaşmamaktadır ($p > .05$). Ancak erkek öğretmenlerin sıra ortalamaları ($X = 43,64$) kadın öğretmenlerin sıra ortalamalarına ($X = 37,42$) göre daha yüksek bulunmuştur. Bu da erkek öğretmenlerin değerler eğitime kadın öğretmenlerden daha fazla önem vermeleri ile açıklanabilir. Benzer sonuç Kurtdede Fidan’ın (2009), öğretmen adaylarının değer eğitimi hakkındaki görüşlerini incelediği çalışması; değer eğitime ilişkin görüşlerin kız öğrencilerin lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığını ortaya koymaktadır.

Okul öncesi öğretmenlerin değerler eğitime yönelik tutumları yaşa göre farklılaşmamaktadır ($p > .05$). Ancak sıra ortalamaları açısından bakıldığında, en yüksek puanı 41 ve üstü yaş grubu öğretmenlerin aldıkları görülmektedir ($X = 52,50$). Bu durumda 41 yaş ve üstü öğretmenlerin değerler eğitime diğer yaş gruplarına oranla daha fazla önem verdiklerini gösterebilir.

Okul öncesi öğretmenlerin değerler eğitime yönelik tutumları mesleki kıdeme göre farklılaşmamaktadır ($p > .05$). Ancak sıra ortalamaları açısından bakıldığında, en yüksek puanı 16 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin aldıkları görülmektedir ($X = 50,50$). Bu durumda 16 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerin değerler eğitime diğer mesleki kıdem gruplarına oranla daha fazla önem verdiklerini gösterebilir. Oysaki Yaşaroğlu’nun (2014), Bingöl merkez okullarındaki sınıf öğretmenleri ile yürüttüğü “sınıf öğretmenlerinin değerler eğitime yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi” çalışmasında, kıdem değişkenine göre farklılaşmaktadır. 1-9 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin ve 10-19 yıllık kıdeme sahip

öğretmenlerin değerler eğitimine ilişkin tutumları 20 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin tutumlarından daha olumludur.

Öğretmenlerin Değerler Eğitimi Tutum Ölçeğinden aldıkları puanların değerler eğitimi dersini alıp almama durumlarına göre farklılaşmamaktadır ($p>.05$). Ancak değerler eğitimini daha önce alan öğretmenlerin sıra ortalamaları ($X=39,80$), daha önce değerler eğitimi dersi almayan öğretmenlere ($X=36,15$) göre daha yüksektir. Bu durumu, değerler eğitimi dersini daha önce alan öğretmenlerin, dersi almayan öğretmenlere göre daha çok önemsettikleri ile açıklamak mümkündür.

Okul öncesi öğretmenlerin değerler eğitimi tutum ölçeğinden aldıkları puanlar sınıflarında değerler eğitimine yer verme durumlarına göre farklılaşmaktadır ($p<.05$). Bu duruma göre sınıflarında değerler eğitimine yönelik eğitim-öğretim faaliyetini uygulayan öğretmenler, bu değerlere yer vermeyen öğretmenlere göre, değerlere daha fazla önem vermektedirler.

Okul öncesi öğretmenlerin değerler eğitimine yönelik tutumları eğitim durumlarına göre farklılaşmamaktadır ($p>.05$). Ancak sıra ortalamaları açısından bakıldığında, en yüksek puanı eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin aldıkları görülmektedir ($X=38,79$). Bu durumda eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerin değerler eğitimine diğer eğitime sahip öğretmenlere oranla daha fazla önem verdiklerini göstermektedir. Benzer sonuç Yaşaroğlu'nun (2014), Bingöl merkez okullarındaki sınıf öğretmenleri ile yürüttüğü "sınıf öğretmenlerinin değerler eğitimine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi" çalışmasında, Eğitim Fakültelerinden mezun olan öğretmenlerin değerler eğitimine ilişkin tutumları daha olumludur.

Araştırmanın sonuçları benzer çalışmalar doğrultusunda ele alınmıştır. Araştırmanın sınırlılıkları doğrultusunda, bazı öneriler şunlardır: Okul öncesi eğitimde değerler eğitimi konusu ile ilgili Türkiye'deki nitel ve nicel araştırmalar artırılmalı ve yaygınlaştırılmalıdır. Okul öncesi dönem çocuklarının değerlere yönelik algılarını ortaya koyan ölçekler geliştirilmelidir. Okul öncesi dönem çocuklarına, öğretmenlerine ve anne-babalara yönelik programlar, materyaller, etkinlikler geliştirilmelidir. Değerler eğitiminde öğretmen-anne-baba işbirliğini arttıracak önlemler alınmalıdır. Öğretmenlerin, değerler eğitimi konusunda rehber öğretmenler, Rehberlik Araştırma Merkezleri ile işbirliği yapabilmeleri için teşvik edilmelidir.

Öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimler gerçekleştirilmelidir. Öğretmenlere konu ile ilgili materyal, program desteği sağlanmalıdır. Öğretmenlerin görüşlerinin yanı sıra anne-babaların da değerler eğitimi konusundaki

görüşleri incelenmelidir. Boylamsal çalışmalar ile değerlerin öğrenilme süreci izlenmelidir. Değerlerle ilgili algıların farklı değişkenlerle (yaş, cinsiyet, sosyo-ekonomik düzey, mizaç vb.), gelişim alanlarıyla (sosyal, bilişsel, duygusal, dil ve fiziksel) ilişkileri incelenmelidir. Okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin değerler eğitimi gibi farklı konularda görüşlerini, ihtiyaçlarını ele alan çalışmalar yapılmalıdır. Öğretmenlerin yanı sıra öğretmen adaylarına değerler eğitimini konu alan dersler hazırlanmalıdır. Öğretmen adaylarının uygulamalı olarak değerler eğitimine yönelik süreci takip edebilmeleri desteklenmelidir.

Kaynakça

- Aslan, B. - Görgeç, İ., (2015). "Ortaokul ve Lise Branş Öğretmenlerinin Öğretim Teknoloji ve Materyallerine Farkındalık Düzeyleri", *Electronic Turkish Studies*, 10(11).
- Balat, G. U. - Dağal, A. B. (2009). *Okul Öncesi Dönemde Değerler Eğitimi Etkinlikler*, Ankara, Kök Yayıncılık.
- Baloğlu, M. - Balgamış, E. (2005). "The Description of Self-Values Among Primary-And-High School Administrators", *Journal Of Values Education*, 3(10):19-31.
- Başaran, İ. E. (1996). *Eğitime Giriş*. Ankara: Yargıcı Matbaası.
- Bayar, A. (2014). "The Components of Effective Professional Development Activities in Terms of Teachers' Perspective". *International Online Journal of Educational Sciences*, 6(2), 319-327.
- Bayar, A. (2014). "Satisfaction of Teachers With Mentoring Programs in Turkey", *The Anthropologist*, 18 (2), 299-308.
- Bayar, A. v.dğr., (2016). "Öğretmenlerin İnfomal Yolla Öğrenmeleri Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması", *Electronic Turkish Studies*, 11 (14), 61-74.
- Çağdaş, A. - Seçer, Z. (2005). *Çocuk ve Ergende Sosyal ve Ahlaki Gelişim*. (Ed: Ramazan Arı) Yayın No: 1 Konya, S.Ü M.E.F. Yaşatma ve Geliştirme Vakfı Yayınları.
- Ergin, A. (2004). I. Baskı Sunuşu. Gözütok, D (2004). *Öğretmenliği Geliştiriyorum* (S.V). Siyasal Kitabevi: Ankara.
- Erkuş, S. - Yazar, T. (2013). "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitim Programındaki Değerler Eğitimine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi", *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 196-211.
- Feather, N. T. (1988) "Moral Judgment And Human Values", *British Journal Of Social Psychology*, 27: 239 -246.
- Kurtdede Fidan, N. (2009). "Öğretmen Adaylarının Değer Öğretimine İlişkin Görüşleri". *Kuramsal Eğitimbilim*, 2 (2), 1-18.
- Kurtdede Fidan, N. (2013). "Sosyal Bilgiler Dersinde Değerler Eğitimi: Nitel Bir Araştırma", *International Journal of Social Science*, Volume 6 Issue 3, p. 361-388, March 2013.
- Field, A. (2009). *Discovering Statistics Using Spss*, Third Edition. London: Sage Publication
- Katılmış, A. (2010). *Sosyal Bilgiler Derslerindeki Bazı Değerlerin Kazandırılmasına Yönelik Bir Karakter Eğitimi Programının Geliştirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Kolaç, E. (2010). "Hacı Bektaş Veli, Mevlana ve Yunus Felsefesiyle Türkçe Derslerinde Değerler ve Hoşgörü Eğitimi", *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, 55, 193-208.
- Mcmillan, J. W. - Schumacher, S. (2014). *Research in Education: Evidence-Based Inquiry*, Seventh Edition. Boston: Pearson
- Neslitürk, S. (2013). *Anne Değerler Eğitimi Programının 5-6 Yaş Çocuklarının Sosyal Beceri Düzeyine Etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Rokeach, M. (1973). *The Nature of Human Values*, New York, The Free Press.
- Oğuz, E. (2012). "Öğretmen Adaylarının Değerler ve Değerler Eğitimine İlişkin Görüşleri", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12 (2), 1309-1325.
- Pekdoğan, S. - Bayar, A. (2016). "Üniversite Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Bilimsel Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi", *Electronic Turkish Studies*, 11(9), 669-682.
- Sarı, M. (2007). *Demokratik Değerlerin Kazanımı Sürecinde Örtük Program: Düşük ve Yüksek "Okul Yaşam Kalitesi"ne Sahip İki İlköğretim Okulunda Nitel Bir Çalışma*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Şahin, T. - Katılmış, A. (2016). "Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Değerler Eğitimi Öz-Yeterlilikleri", *Alan Eğitimi Araştırmaları Dergisi (ALEG)*, Cilt 2 Sayı 1.
- Şirin, N. v.dğr., (2016). "Değerler Eğitimi Programının 6 Yaş Çocuklarına Etkisinin İncelenmesi ve Öğretmen Görüşleri", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (35): 261-274.
- Tarkoçin, S. v.dğr., (2013). "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf İçi Etkinliklerde Çocuklarla Olan İletişimlerinde Kullandıkları Değerlerin İncelenmesi", *Pegem Journal of Education & Instruction*, 3(2), 37-49.
- Tekin, S. - Üstün, A. (2008). "Amasya Eğitim Fakültesi Öğretmen Adaylarının Eğitim Süreci Hakkındaki Felsefi Tercihlerinin Tespiti", *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 145 -158.
- Thornberg, R. (2008). "The Lack of Professional Knowledge in Values Education", *Teaching And Teacher Education*, 24: 1791- 1798.
- Türk, N. - Nalçacı, A. (2011). "İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Programında Verilen Değerleri Edinme Düzeyleri (Erzincan Örneği)", *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (2), 39-56.
- Ulusoy, K. - Arslan, A., (2014). "Değerli Bir Kavram Olarak "Değer ve Değerler Eğitimi", *Farklı Yönleri ile Değerler Eğitimi*, (Ed. R. Turan ve K.Ulusoy), Ankara: Pegem Akademi, s:1-16.
- Üner, E. (2011). *Okul Öncesi Eğitim Programındaki 36-72 Aylık Çocuklara Farklılıklara Saygı Eğitimi Kazandırmanın Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Üstün, A. (2007). "Farklı Branşlardaki Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi", *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 339(32), 20-27.
- Üstün, A - Yılmaz, Ö. K. (2016). *Edebi Eserlerde Eğitimin İzleri*, Muğla: Esin Basımevi.
- Yağan Güder, S. - Yıldırım, A. (2014). "Okulöncesi Öğretmen Adaylarının Demokrasiye İlişkin Metaforları". *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(16), 151-170.

- Yaşaroğlu, C. (2014). "Sınıf Öğretmenlerinin Değerler Eğitimine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi", *The Journal of Academic Social Science Studies*, 27, 503-515.
- Yıldırım, A. - Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yıldırım, K. (2009). "Türk Sınıf Öğretmenlerinin Değerler Eğitimine İlişkin Deneyimleri: Fenemolojik Bir Yaklaşım", *Eğitim Araştırmaları-Eurasian Journal of Educational Research*, 35,165-184.
- Yuvacı, Z. v.dğr., (2013). "Okul Öncesi Çocuklarına Değerler Eğitimi Verirken Davranış Geliştirme Merkezli Öğrenme Yöntemi Uygulayan Öğretmenlerin Görüşleri", *Middle Eastern and African Journal of Educational Research*, 5, 122-135.
- Witt, S. D. - Kimple, K. P. (2008). "'How Does Your Garden Grow?' Teaching Preschool Children About the Environment", *Early Child Development and Care*, 178(1), 41-48.

BİNGÖL ARAŞTIRMALARI

DERGİSİ THE JOURNAL OF BINGOL STUDIES

Yıl 3, Sayı 2, Ocak 2017

ISSN: 1309-369X